

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ  
ҒЫЛЫМ КОМИТЕТІ  
Ш.Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ ТАРИХ  
ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ



«EDU.E-HISTORY.KZ»

ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ



№ 1(21) қаңтар-наурыз 2020

ISSN 2710-3994



**Бас редактор:**  
Қабылдинов Зиябек Ермұқанұлы

**Редакциялық алқа:**

- Абашин Сергей Николаевич – тарих ғылымдарының докторы, профессор, Санкт-Петербургтегі Европа университеті (Ресей)*
- Абдырахманов Толобек Абылович – тарих ғылымдарының докторы, профессор, И. Арабаев атындағы Қызғыз мемлекеттік университетінің ректоры. (Қырғызстан)*
- Аязан Бүркітбай Фелманұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Мемлекет тарихы институты директорының орынбасары. (Қазақстан)*
- Әлімбаев Нұрсан – тарих ғылымдарының кандидаты, профессор, Қазақстан Республикасы Орталық мемлекеттік музейінің директоры. (Қазақстан)*
- Әбусейтова Меруерт Қуатқызы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корр.-мүшесі. ҚР БҒМ ҒК Р. Сүлейменов атындағы Шығыстану институтының «Тарихи материалдарды зерттеу» орталығының директоры. (Қазақстан)*
- Әбіл Еркін Аманжолұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Мемлекет тарихы институтының директоры. (Қазақстан)*
- Голден Кэтті Стромайл (Kathie Stromile Golden) – PhD, Миссисипи өңірлік мемлекеттік университеті (Mississippi Valley State University) (АҚШ)*
- Кәрібаев Берекет Бақытжанұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, «Қазақстан тарихы» кафедрасының меңгерушісі. (Қазақстан)*
- Қожамжарова Дария Пернешқызы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университетінің ректоры. (Қазақстан)*
- Кожирова Светлана Басиевна – саясаттану ғылымдарының докторы, профессор, Фудан Университетінің Қытай және Орталық Азияны зерттеу орталығының мен «Астана» ХҒК бірлескен директоры (Қазақстан)*
- Козодой Виктор Иванович – тарих ғылымдарының докторы, профессор. (Ресей)*
- Көкебаева Гүлжауһар Какенқызы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты (Қазақстан)*
- Көмеков Болат Ешмұхамедұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті Халықаралық қытшақтану институтының директоры, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры. (Қазақстан)*
- Матыжанов Кенжехан Ісләмжанұлы – филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корр.-мүшесі, М.О. Әуезов атындағы әдебиет және өнер институтының директоры. (Қазақстан)*
- Моррисон Александр (Morrison Alexander) – PhD, профессор Оксфордского университета (Великобритания)*
- Муртазаева Рахборхон Хамидқызы – тарих ғылымдарының докторы, Мирзо Ұлықбек атындағы Өзбекстан ұлттық университеті «Өзбекстан тарихы» кафедрасының профессоры. (Өзбекстан)*
- Панто Дмитрий (Panto Dmitri) – PhD доктор, Гданьск қаласындағы Екінші дүниежүзілік соғыс мұражайының ғылыми қызметкері. (Польша)*
- Римантас Желвис (Želvyis Rimantas) – тарих ғылымдарының докторы, профессор, Вильнюс педагогикалық университеті (Литва)*
- Самашев Зайнолла Самашұлы – археолог, тарих ғылымдарының докторы, профессор, Герман археология институтының корр.-мүшесі. ҚР БҒМ ҒК Ә. Марғұлан атындағы Археология институты. (Қазақстан)*
- Сайлан Болат Санабайұлы – тарих ғылымдарының докторы, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті. (Қазақстан)*
- Смағұлов Оразақ Смағұлұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Балон ғылым академиясының корр.-мүшесі, Ш.Ш. Уәлиханов атындағы сыйлықтың лауреаты, ғылым мен техниканың еңбек сіңірген қайраткері, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры. (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)*
- Сыдықов Ерлан Бәтташұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің ректоры. (Қазақстан)*
- Таймағамбетов Жәкен Қожахметұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, ҚР Ұлттық музейі. (Қазақстан)*

**Жауапты редактор:**  
Қаипбаева Айнагүл Толғанбайқызы

**Ғылыми редактор:**  
Қозыбаева Махаббат Мәлікқызы

**Редактор:**  
Кубеев Рустем Жаулыбайұлы

**Жауапты хатшы:**  
Қоңқабаева Арайлым

**Техникалық хатшы:**  
Хумарзах Алтынбек

**Главный редактор:**  
Кабульдинов Зиябек Ермуханович

**Редакционная коллегия:**

- Абашин Сергей Николаевич – доктор исторических наук, профессор, Европейский университет в Санкт-Петербурге (Россия)*
- Абдырахманов Толобек Абылович – доктор исторических наук, профессор, ректор Кыргызского государственного университета им. И. Арабаева (Кыргызстан)*
- Алимбай Нурсан – кандидат исторических наук, профессор, директор Центрального государственного музея Республики Казахстан (Казахстан)*
- Абусеитова Меруерт Хуатовна – доктор исторических наук, профессор, чл.-корр. НАН РК, директор Республиканского центра по изучению исторических материалов Института востоковедения имени Р.Б. Сулейменова (Казахстан)*
- Абиля Еркин Аманжолович – доктор исторических наук, профессор, директор Института истории государства КН МОН РК (Казахстан)*
- Аяган Буркитбай Гелманович – доктор исторических наук, профессор, заместитель директора Института истории государства КН МОН РК (Казахстан)*
- Голден Кэтти Стромайл (Kathie Stromile Golden) – PhD, Государственный университет долины Миссисипи (Mississippi Valley State University) (США)*
- Исмагулов Оразак Исмагулович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, член-корр. Болонской академии наук, лауреат премии им. Ч.Ч. Валиханова, заслуженный деятель науки и техники, профессор Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева (г. Нур-Султан, Казахстан)*
- Карибаев Берекет Бахытжанович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, заведующий кафедрой истории Казахстана, Казахский национальный университет им. аль-Фараби (Казахстан)*
- Кожамжарова Дария Пернешовна – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, ректор Южно-Казахстанского университета им. М.Ауэзова (Казахстан)*
- Кожирова Светлана Басиевна – доктор политических наук, профессор, содиректор Центра исследования Китая и Центральной Азии Фуданьского Университета и МНК «Астана», руководитель Центра китайских и азиатских исследований (Казахстан)*
- Козодой Виктор Иванович – доктор исторических наук, профессор (Россия)*
- Кокеебаева Гульжаухар Какеновна – доктор исторических наук, профессор, главный научный сотрудник Института истории и этнологии им. Ч.Ч.Валиханова КН МОН РК (Казахстан)*
- Кумеков Болат Ешимхамбетович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, директор Международного института кипчаковедения Казахского национального университета имени аль-Фараби, профессор Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева (Казахстан)*
- Матыжанов Кенжехан Слямжанович – доктор филологических наук, профессор, чл.-корр. НАН РК, директор Института литературы и искусства им. М. Ауэзова (Казахстан)*
- Моррисон Александр (Morrison Alexander) – PhD, профессор Оксфордского университета (Великобритания) Муртазаева Рахборхон Хамидовна – доктор исторических наук, профессор кафедры «Истории Узбекистана» Национального университета Узбекистана имени Мирзо Улугбека. (Узбекистан)*
- Панто Дмитрий (Panto Dmitri) – доктор PhD, профессор, главный специалист научного отдела Музея Второй мировой войны г. Годаньска (Польша)*
- Римантас Желвис (Želvyus Rimantas) – доктор педагогических наук, профессор, Вильнюсский педагогический университет (Литва)*
- Самашев Зайнолла Самашевич – археолог, доктор исторических наук, профессор, чл.-корр. Германского археологического института. Институт археологии им. А.Маргулана КН МОН РК (Казахстан)*
- Сайлан Болат Санабаевич – доктор исторических наук, Казахский национальный университет им. аль-Фараби (Казахстан)*
- Сыдыков Ерлан Батташевич – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, ректор Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева (Казахстан)*
- Таймагамбетов Жакен Кожажметович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, Национальный музей РК (Казахстан)*

**Ответственный редактор:**

Каипбаева Айнагуль Толганбаевна

**Научный редактор:**

Козыбаева Махаббат Маликовна

**Редактор:**

Кубеев Рустем Джаулыбайулы

**Ответственный секретарь:**

Конкабаева Арайлым Нурболатовна

**Технический секретарь:**

Хумарзах Алтынбек



**Editor-In-Chief:**

Kabuldinov Ziabek Ermukhanovich

**Members of editorial board:**

*Abashin Sergei Nikolaevich – Doctor of Historical Sciences, Professor, European University at St. Petersburg (Russia)*  
*Abdyrakhmanov Tolobek Abylovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Rector of I. Arabaev Kyrgyz State University (Kyrgyzstan)*

*Alimbay Nursan – Candidate of Historical Sciences, Professor, Director of the Central State Museum of the Republic of Kazakhstan (Kazakhstan)*

*Abusseitova Meruert Khuatovna – Doctor of Historical Sciences, Professor, Corresponding Member of the NAS RK, Director of the Republican Center for the Study of Historical Materials at R.B. Suleimenov Institute of Oriental Studies (Kazakhstan)*

*Abil Yerkin Amanzholovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Director of the Institute of History of the State CS MES RK (Kazakhstan)*

*Ayagan Burkithbai Gelmanovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Deputy Director of the Institute of History of the State CS MES RK (Kazakhstan)*

*Golden Kathie Stromile – PhD, Mississippi Valley State University (USA)*

*Ismagulov Orazak Ismagulovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Corresponding Member of Bologna Academy of Sciences, winner of Ch.Ch. Valikhanov Award, Honored Worker of Science and Technology, Professor of L.N. Gumilyov University (Kazakhstan)*

*Karibayev Bereket Bakhytzhonovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Head of the Department of History of Kazakhstan, Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)*

*Kozhamzharova Daria Perneshovna – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the NAS of the Republic of Kazakhstan, rector of the M. Auezov South Kazakhstan University (Kazakhstan)*

*Kozhirova Svetlana Bassieva – Doctor of Political Science, Professor, Co-Director of the Center for the Study of China and Central Asia of Fudan University and the International Scientific Complex of the National Company "Astana", Head of the Center for Chinese and Asian Studies (Kazakhstan)*

*Kozodoi Viktor Ivanovich – Doctor of Historical Sciences, Professor (Russia)*

*Kokebayeva Gulzhaukhar Kakenovna – Doctor of Historical Sciences, Professor, chief researcher at Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology CS MES RK (Kazakhstan)*

*Kumekov Bolat Eshmukhambetovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Director of the International Institute of Kipchak Studies of the Al-Farabi Kazakh National University, Professor at L.N. Gumilyov Eurasian National University (Kazakhstan)*

*Matyzhanov Kenzhekhan Slyamzhanovich – Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of the NAS RK, Director of M. Auezov Institute of Literature and Art (Kazakhstan)*

*Morrison Alexander – PhD, Professor, University of Oxford (UK)*

*Murtazayeva Rakhborkhon Khamidovna – doctor of Historical Sciences, Professor at the Department of «History of Uzbekistan» of Mirzo Ulugbek National University of Uzbekistan. (Uzbekistan)*

*Panto Dmitri – PhD, researcher at the Museum of the Second World War in Gdansk (Poland)*

*Rimantas Želvys – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vilnius Pedagogical University (Lithuania)*

*Samashev Zainolla Samashevich – archaeologist, Doctor of Historical Sciences, Professor, Corresponding Member of German Archaeological Institute. A. Marghulan Institute of Archeology CS MES RK (Kazakhstan)*

*Sailan Bolat Sanabayevich – Doctor of Historical Sciences, Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)*

*Sydykov Erlan Battashevich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Rector of L.N. Gumilyov Eurasian National University (Kazakhstan)*

*Taimagambetov Zhaken Kozhakhmetovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, National Museum of the Republic of Kazakhstan (Kazakhstan)*

**Executive Editor:**

Kaipbayeva Ainagul Tolganbayevna

**Scientific Editor:**

Kozybayeva Makhabbat Malikovna

**Editor:**

Kubeyev Rustem Dzhaulbayevich

**Executive Secretary**

Konkabayeva Arailym Nurbolatovna

**Technical secretary:**

Khumarzak Altynbek

FTAXP / MPHTI / IRSTI 03.20.

## GOALS AND FEATURES OF KAZAKH KHANATE'S FOREIGN POLITICAL RELATIONS IN THE XVI CENTURY

**Imanalieva E.**

Master 2 st course, specialty "history".Kazakhstan, Almaty.

**Abstract.** *Introduction.* The urgency of a theme of research caused by necessity of development of historiographical aspects of actual problems of history of Kazakhstan, and for objective reconsideration of many pages of Kazakh-Russian relations in XVI-XVIII centuries from positions of new methodological approaches in a domestic historical science. As one of modern conceptual installations in studying history of Kazakhstan the withdrawal from consideration of historical processes in a vein of exclusively “Russian” and “Soviet” history and the set ideological imperatives that was characteristic for the Soviet historiography of problems of Kazakh-Russian relations. In conditions of independence of Republic of Kazakhstan on the foreground, only left insufficiently known and not studied aspects of this difficult and inconsistent problem. Studying of historical experience of mutual relations of two neighbor nations has as well a political urgency for definition of prospects of cooperation of Republic of Kazakhstan and Russia in new political and social-cultural conditions of independent existence.  
**Keywords:** historiography, empire, colonization, commercial relations, diplomacy.

## XVI ғ. ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫНЫҢ СЫРТҚЫ САЯСИ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТАРЫНЫҢ БАҒЫТЫ МЕН ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

**Иманалиева Е.**

«Тарих» мамандығының 2-курс магистранты. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ.  
Қазақстан, Алматы қ.

**Аңдатпа.** *Kipicne.* Зерттеу тақырыбының өзектілігі Қазақстан тарихындағы маңызды мәселелердің тарихнамалық аспектілерін зерттеудің қажеттілігімен, XVII-XVIII ғғ. қазақ-орыс қарым-қатынастары мәселесін отандық тарих ғылымына тән жаңаша методологиялық тұрғыда қарастырылуымен анықталады. Соңғы он жылда XVII-XVIII ғғ. қазақ-орыс қарым-қатынастары мәселесіне қатысты көптеген еңбектер жарық көрді, олардың біразында Ресейдің рөлін жоғарылатып, Қазақстанды төмендету тұрғысында жазылғандықтан, оларды қайта қарап, жаңаша методологиялық тұрғыда талдау қажет. Бүгінде отарланушы ел ретіндегі идеологиядан арылған кезінде Қазақстан ғалымдары арасында осы мәселеге қатысты әртүрлі көзқарастар мен пікірлер туындады, олардың кейбіреулері тіпті бір-біріне қарама-қайшы. Бірақта бүгінде қазақ және орыс халықтары арасында ғасырлар бойы жалғасқан байланыстардың нәтижелері Қазақстанның ұлттық тарихнамасы негізінде қайта р кезеңде, әртүрлі тарихи жағдайларға байланысты өзгеріп, өзіндік күрделі кезеңдерден өтті, оны объективті зерттеп, ғылыми бағасын беру болашақта екі ел арасындағы қарым-қатынастардың бағытын анықтап, дипломатиялық байланыстардың шымалдығын түре түсуге көмектесері анық.

**Түйін сөздер:** тарихнама, империя, отарлау, экономикалық қатынастар, дипломатия.

## ОСОБЕННОСТИ ВНЕШНЕПОЛИТИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ КАЗАХСКОГО ХАНСТВА В XVI ВЕКЕ

**Иманалиева Е.**

Магистр 2-го курса, специальность «История». КазНУ имени аль-Фараби . Казахстан, г. Алматы.  
E-mail: erensiz\_talgat@mail.ru

**Аннотация.** *Введение.* Актуальность темы исследования обусловлена как необходимостью разработки историографических аспектов актуальных проблем истории Казахстана, так и для объективного переосмысления многих страниц казахско-русских торговых отношений XVII-XVIII вв. с позиций новых методологических подходов в отечественной исторической науке. Одной из современных концептуальных установок в изучении истории Казахстана является отход от рассмотрения исторических процессов в русле исключительно «российской» и «советской» истории и заданных идеологических императивов, что было характерно для советской историографии проблем казахско-русских отношений. В условиях независимости Республики Казахстан на первый план выходят малоисследованные и неизученные аспекты этой сложной и противоречивой проблемы. Изучение исторического опыта взаимоотношений двух соседних народов имеет также и общественно-политическую актуальность для определения перспектив сотрудничества Республики Казахстан и России в новых политических и социокультурных условиях независимого существования.

**Ключевые слова:** историография, империя, колонизация, экономические отношения, дипломатия.

### Introduction

At the beginning of the XVII century, Kazakh Khanate was reinforced and strengthened, so the message about strengthening the country spread to neighboring countries and reached Europe. The reason of strengthening of Kazakh Khanate is that during the reign of Kasim Khan the western part of Kazakh Khanate stretched from the Volga to the Urals and became the most powerful state in the Eurasian steppes. In those days, to be an ally with such a powerful Khanate was necessary for every country.

The study of the Kazakh Khanate's international relations in the 17th century with neighboring countries, but particularly with Shaybanids from Maurenahir-Transoxiana, Iranian Sefevises -Dowlat-e Safaviyye, Moghulistan, Nogai horde is the important issue in these days [Materials on the history of the Kazakh Khanates, 1961: 127].

### Materials and methods

In the process of studying mentioned issue, we used data from the medieval sources of Kazakhstan's history, to be more specific from the handwriting resources of the dynasties: Temir, Shaibani, Astrakhan, Safavids and the Nogai Horde. Additionally, we used Russian and European evidence related to Kazakh history.

### Discussion

In fact, among those who initiated research in this area, we must definitely mention S. Ualihanov. He explored the historical problems of the Kazakh Khanate in the XV-XVI centuries, using a variety of materials in his research, the emergence of the Kazakh people, the emergence of the Kazakh Zhuzov, the tribal structure and their location. [Valikhanov Ch.Ch., 1961: 779].

The history of the Kazakh Khanate in the XVI century and its political relations with neighbor countries were first mentioned in the scientific works of V.V. Velyaminov-Zernov. He included the data

of some Eastern authors in his scientific works[V.V. Velyaminov-Zernov, 1864: 22].

In the studying the medieval history of the Kazakh Khanate, it is very important to consider the works of V.V. Barthold[Bartold V.V., 1968: 21-106]. He analyzed the political, socio-economic and cultural history of Central Asia in the XV-XVIII centuries on the basis of Eastern data on the political relations of the Kazakhs with neighboring countries. In addition, V.V. Barthold added a lot of raw data to scientific use.

This topic is also reflected in the research of A.P. Chuloshnikov [Chuloshnikov A.P., 1924: 120]. A special feature of this work is the author's special emphasis in the political relations between the head of the Kazakh Khanate, as well as with the rulers of Maurenahir-Transoxiana, Moghulistan, and the Nogai Horde.

The history of the Kazakh Khanate and its political relations with neighboring countries is generally considered by M. Tynyshpaev [ Tynyshpaev M., 1993 : 221]. The historian S. Asfendiyarov briefly explains this issue in his books[Asfendiyarov S., 1993].

In the study of the history of Kazakhstan and Central Asia in the XV-XVI centuries, there is a significant contribution of researchers such as P. Ivanov and A. A. Semenov. P. Ivanov investigated the relations of the Kazakhs with their neighbors in the south and their relationship in the XIV-XVI centuries with Deshti Kipchak and Maurenahr-Transoxiana [Ivanov P.P., 1958]. However, in the works of A.A. Semenov's relations between Dashti-Kipchak and Maurenahr - Transoxiana in the XV-XVI centuries are studied as a special historical issue [Semenov A.A., 1954].

Kazakh oriental historians' works such as S. K. Ibragimov, V. P. Yudin, K. Pishchulin, and other works are very important for our topic. To be more specific, in many of his works S. K. Ibragimov studies and represent data about Shaibanids from the XVI century for the scientific world[Ibragimov S.K., 1956: 152].

Kazakh orientalist V.P. Yudin played a major role in the study of the history of the Kazakh Khanate in the XIV-XVII centuries. He paid attention to the translation of the Eastern texts in the period under study, which paid little or no attention, and to some details that were unknown to science. Many data were included in the scientific circulation thanks to V.P. Yudin [Yudin V.P., 2001: 388].

In the article, K. Pishchulina studied the importance of cities along the Syrdarya River in the XV-XVI centuries for the Kazakh Khanate on the basis of data from Eastern chronicles and archaeological materials. For the first time, the author considers the steps and progress, the nature and causes of the struggle between the Kazakh Khanate and Mauronnahra governors of a Syrian city at the end of the XV century[Pishchulina A.K., 1969 : 49 ].

The research work of T. I. Sultanov on the issues we are considering is very valuable to us. It takes into consideration the history of the Kazakh Khanate in the XV-XVI centuries, the structure of the Deshti-Kipchak, the economy of the Khanate and provides information to each Leader of the Kazakh Khanate. The author pays great attention to the social and political structure of the Kazakh Khanate and political relations with neighboring countries [Sultanov T.I., 2001]. In recent years, he collaborated with S. G. Klyashtorny to describe the political relations of the Kazakh Khanate with the neighboring countries as a whole [Klyashtorny S.G., Sultanov T.I., 1992].

The overwhelming number of historian M.Kh. Abuseytov's works are devoted to the problem of political relations of the Kazakh Khanate in Maurenahr- Transoxiana.

His works mostly explore the internal and external political situation and diplomacy of the Kazakh Khanate. The problem we are considering is the era of the struggle between the Kazakh Khanate and the rulers of Maurenahr- Transoxiana. for Turkestan, which has 100 years of history, and the same events are studied in the works of M.Kh. Abuseitova[Abuseitova M.Kh., 1985: 104].

Although he does not deal with the issues we are considering, the historian A.Khasenov has valuable information about our problem. In his study, S. Zholdasbayuly examines some issues of Kazakh-

Uzbek relations, analyzing the historical data of M.Kh.Dulati [Zholdasbayev S., 2000: 102].

Scientific works and articles of the historian-scientist B.K. Karibaeva, who specializes in this problem, is very valuable for us. There the history of the Kazakh Khanate in the XV-XVI centuries was thoroughly analyzed, its political relations with the neighboring Maurenhahr- Transoxiana. were shown, and the internal and external political situation in the Kazakh Khanate during the “temporary weakening” of Kasim-Khan was demonstrated, as well as valuable information was discovered [Karibaeva B.B., 1999: 102].

Historians who were able to study the political history of the Kazakh Khanate in the XV-XVI centuries, were carefully studied with written, oral, archaeological data. Abdildabekova, E.D. Tleuova, G.E. Sabdenova, N.Atygaev, J.E. Zhappasov [J.E. Zhappasov, 2014: 200] and other works on this problem provide valuable information.

## Results

The Kazakh Khanate in the beginning of the XV-XVI centuries positioned itself in the international level as an independent country that is recognized by other countries. These details reported in the data about diplomatic missions with the eastern and western countries. In particular, the XVI-XVII centuries were noted in the History of Kazakhstan as a special period because during these times the Kazakh Khanate was strengthened, the military-political, cultural and trade relations with the neighboring countries that influenced our history were strengthened so much.

In the XV-XVII centuries, the history of the Kazakh Nationality was closely connected in all branches of life with the peoples of Central Asia. Between these countries were peaceful times and military skirmishes. The connection between Kazakhstan and the countries of Central Asia was established from ancient times. There were diplomatic and trade ties between these countries. The materials of historical trade roads which were collected during expeditions to the steppes proved that Kazakhstan is a link and a bridge to the self-improvement and self-development of Eastern cultures. In the XVI-XVII centuries, the diplomatic and trade ties of Kazakhstan were not only with the countries of Central Asia, but also developed with India and Afghanistan.

These days the great attention is paid to the study of ancient routes of the Silk Way, which crossed the territory of modern Kazakhstan and Central Asia. Additionally, in the second half of the XVI century, this path received a new impetus. According to the manuscripts in the XVI-XVII centuries, it is known that trade and military communication between China, India and Central Asia was established through Kazakhstan. Trade was conducted through the Caspian Sea which is located between Astrakhan and Mynzhylky. But, in eastern historical materials there was no data about this trade link. Nevertheless, other data from Eastern authors allow us to track the frequency of trade.

Trade and military ties and the war between the Kazakh people and their neighbors continued unabated. But the war greatly influenced the development of the Kazakh people.

For example, the most active foreign policy of the Kazakh Khanate was conducted under the rule of Kasim Khan (1511-1518) and the goal of foreign policy was to achieve the profit. The words "profit" implied the conquest of new lands, because that the outward authority and strength of the country shown by their territory. For this reason, starting with Zhanibek and Kerey and all the other Kazakh rulers tried to conquer new territories. In general, the rule of Kasym Khan influenced the political situation of the Kazakh Khanate with good efforts, primarily in connection with the struggle with the country of the Shaybanids. In the early years of the rule of Kasim Khan in Kazakhstan and Central Asia, a number of cases occurred which reinforced the rule of the Khans. XVI century was a very important stage for the development of Kazakh diplomacy and in the formulating Kazakh Khanate as a military country. Moreover, it was a moment of crisis for Kazakhstan with its internal, economic and social relations. This had a significant impact on the country's international relations. It became difficult for Khans to save all



the conquered lands, the opponents of the Kazakhs began to actively organize unions against the Kazakh Khanate. When Khaknazar Khan came to the throne in the second half of the 16th century, this event began to be decided in favor of the Kazakh Khanate. At the same time, during the reign of Khaknazar Khan (1548-1580), the main focus was on the cities that were located near Syrdariya and were centers of trade. For the sake of these lands, the Kazakhs first fought with the Shaybanids, then with the Ashtrakhanids. The relations between the Kazakhs and the Shaibanids were very close and versatile. Shaibanid Abdullah Khan II noticed the strength and power of the Kazakh Khanate and wanted to use good relations with the Kazakhs to conquer their enemies through the power of the Kazakh Khanate. Due to this situation, an oathly union took place between Shaybanids' Khan and Khaknazar Khan. They had to maintain peaceful relations between themselves. Acknowledging the success of Khaknazar Khan's policy, Tauekel Khan (1583-1598) achieved a number of victories. We should mention the name of Tauekel Khan in a special way, because he brought the interdynadial marriage and military-political alliance into the practice of the country. For example, he was the first Khan who created an alliance with Russia and managed to make an agreement with them. Later it was created coalitions with the Shaibanids, the Nogai rulers and so on. One of the most promising agreements for peace and reconciliation was the document 1598-1599. between the Kazakh Khanate and the Ashtarhanid country.

### Conclusions

The history of the Kazakh Khanate of the 15th century is of great importance in the complex history of the Kazakh people for many centuries. Because, the first step of independence, which for centuries has dreamed of the Kazakh people, who were again on the historical scene, determine their territory for further development and strengthen the state and establish relations with neighboring countries.

Thanks to the steppe laws and strong diplomatic skills, the Kazakh Khans managed to keep the Kazakh statehood in the center of the Great Steppe with strong neighborly relations.

### REFERENCES

- Materials on the history of the Kazakh Khanates of the XV-XVIII centuries. / Extracts from the Persian and Turkic works. Compiled by: S.K. Ibragimov, N.N. Mingulov, K.A. Pishchulina, V.P. Yudin. - Alma-Ata: Science, 1969. - 9-127 p.
- Valikhanov Ch.Ch. Collected works in five volumes. - Alma-Ata: Ed. AN KazSSR, 1961. - 779 p.
- Velyaminov-Zernov V.V. The study of Kasimov kings and princes. Proceedings of the Eastern Branch of the Imperial Archaeological Society. - St. Petersburg, 1864. - h. H.
- Bartold V.V. Essays on the history of Semirechye. Collection op. - Moscow: Science, 1968. V.2. Part 1 - 21-106 p.
- Chuloshnikov A.P. Essays on the history of the Cossack-Kyrgyz people in connection with the common historical fate of other Turkic tribes. Part 1 Ancient times and middle ages. - Orenburg, 1924. - 120 p.
- Tynyspaev M. History of the Kazakh people. Compilers and authors of the foreword by prof. Takenova A.S. And Baigaliyeva B. - Alma-Ata: Kazakh University, 1993. - 224 p.
- Asfendiyarov S. History of Kazakhstan. Ed. 2nd. Ed. Prof. A.S. Takenova. - Alma-Ata, 1993.
- Ivanov P.P. Essays on the history of Central Asia (XV- mid. XIX centuries.) - Moscow, 1958.
- Semenov A.A. To the question of the origin and composition of Uzbeks Shaibani Khan. / MITUS. - Issue 1. - Stalinabad, 1954. - Academy of Sciences of the Tajik SSR. T.12.
- Ibragimov S.K. Some data on the history of the Kazakhs XV-XVI centuries. // Izv. AN Kaz SSR. A series of history of economics, philosophy, law. - Vol. 3. - 1956. - 152-158 p. ; Ibragimov S.K. Some sources on the history of Kazakhstan of the XV-XVI centuries // Bulletin of the Academy of Sciences of the Kazakh SSR. - 1956. N9. - 32 p.
- Yudin V.P. Central Asia in the 14th-17th centuries through the eyes of the East. - Almaty: Dyke-Press, 2001. - 388 p.
- Pishchulina A.K. The towns of the Syr Darya and their significance in the history of the Kazakh khanates in the XV-XVIII centuries. // Kazakhstan in the XV-XVIII centuries. / Issues of socio-political history. - Alma-Ata: Science, 1969. - 5-49 pp. ; Pishchulina A.K. Southeast Kazakhstan in the middle of XIV- beg. XVI centuries. / Issues Political and socio-economic history. - Alma-Ata, 1977. - 5-28 s. ; Pishchulina K.A. The Kazakh Khanate in relations with Mogulistan and the wasbanids in the last third of the 15th century. // Kazakhstan in the era of feudalism. / Problems of ethnopolitical history. - Alma-Ata: Science, 1981. 96-123 p.
- Sultanov T.I. Raised on a white gown. The descendants of Genghis Khan. - Almaty: Dyke-Press, 2001. - 276 p.
- Klyashtorny S.G., Sultanov T.I. Kazakhstan chronicle of three millennia. - Alma-Ata: Rauan, 1992. - 185 p.
- Abuseitova M.Kh. Kazakh Khanate in the second half of the XVI century. - Alma-Ata: Science, 1985. - 104 p.
- Zholdasbayev S. MK Dulati and the Kazakh Khanate of XV-XV centuries. - Almaty: Kazakh University, 2000. - 112 p.

Karibayev B.B. Turkestan and the Kazakh Khanate. - Almaty: Kazakh University, 1999; Karibayev B.B. XVII century The relationship between the Kazakh Khanate and the Shaybanid dynasty.// The Herald of the Academy of Humanities. - Scientific journal. - 1-99. - №1. - 52-69; Karibayev B.B. From the history of the struggle for the Kazakh Khanate for the Siberian region. // KazNU Bulletin. - History

Zhappasov Zh.E. XVI-XVIII centuries Historiography of the history of Kazakh-Russian relations. - Almaty: Kazakh University publishing house, 2014. - 200 p.

## ПАЙДАЛАНҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

- Материалы по истории казахских ханств XV-XVIII веков. /Извлечения из персидских и тюркских сочинений/. Составители: С.К. Ибрагимов, Н.Н. Мингулов, К.А. Пищулина, В.П. Юдин. – Алма-Ата: Наука, 1969. – 9-127 с.
- Валиханов Ч.Ч. Собрание сочинений в пяти томах. – Алма-Ата: Изд. АН КазССР, 1961. – 779 с.
- Вельяминов-Зернов В.В. Исследование о Касимовских царях и царевичах. /Труды Восточного Отделения Императорского Археологического Общества/. – Санкт-Петербург, 1864. - ч. X.
- Бартольд В.В. Очерки истории Семиречья. Собрание соч. – Москва: Наука, 1968. Т.2. ч.1. – 21-106 с.
- Чулошников А.П. Очерки по истории казак-киргизского народа в связи с общими историческими судьбами других тюркских племен. ч.1. Древнее время и средние века. - Оренбург, 1924. – 120 с.
- Тынышпаев М. История Казахского народа. Составители и авторы предисловия проф. Такенова А.С. И Байғалиева Б. – Алма-Ата: Қазақ университеті, 1993. – 224 с.
- Асфендияров С. История Казахстана. Изд. 2-ое. Под ред. Проф. А.С. Такенова. – Алма-Ата, 1993.
- Иванов П.П. Очерки по истории Средней Азии (XV- серед. XIX вв.) – Москва, 1958.
- Семенов А.А. К вопросу о происхождении и составе узбеков Шайбани хана.// МИТУСА. – Вып.1. – Сталинабад, 1954. - АН ТаджССР. Т.12.
- Ибрагимов С.К. Некоторые данные к истории казахов XV-XVI веков.// Изв. АН Каз ССР. Серия истории экономики, философии, права. - Вып. 3. – 1956. – 152-158 с.; Ибрагимов С.К. Некоторые источники по истории Казахстана XV-XVI вв.// Вестник АН КазССР. – 1956. №9. – 32 с.
- Юдин В.П. Центральная Азия в XIV-XVIII веках глазами востоковеда. – Алматы: Дайк-Пресс, 2001. – 388 с.
- Пищулина А.К. Присырдаринские города и их значение в истории казахских ханств в XV-XVII веках.//Казахстан в XV-XVIII веках. /Вопросы социально-политической истории/. - Алма-Ата: Наука, 1969. – 5-49 с.; Пищулина А.К. Юго-Восточный Казахстан в середине XIV- нач. XVI веков. /Вопр. Политической и социально-экономической истории/. – Алма-Ата, 1977. – 5-28 с.; Пищулина К.А. Казахское ханство во взаимоотношениях с Могулистаном и шайбанидами в последней трети XV века.// Казахстан в эпоху феодализма. /Проблемы этнополитической истории/. – Алма-Ата: Наука, 1981. 96-123 с.
- Султанов Т.И. Поднятые на белой кошме. Потомки Чингиз-хана. – Алматы: Дайк-Пресс, 2001. – 276 с.
- Кляшторный С.Г., Султанов Т.И. Казахстан летопись трех тысячелетий. – Алма-Ата: Рауан, 1992. – 185 с.
- Абусейтова М.Х. Казахское ханство во второй половине XVI века. – Алма-Ата: Наука, 1985. – 104 с.
- Жолдасбаев С. М.Х. Дулати және XV-XVI ғасырлардағы Қазақ хандығы. – Алматы: Қазақ университеті, 2000. – 112 б.
- Кәрібаев Б.Б. Түркістан және Қазақ хандығы. – Алматы: Қазақ университеті, 1999.; Кәрібаев Б.Б. XVI ғ. басындағы Қазақ хандығы мен Шайбанилер әулеті арасындағы қарым-қатынастар.//Гуманитарлық Ғылымдар Академиясының Хабаршысы. - Ғылыми журнал. - 1-99. - №1. – 52-69 бб.; Кәрібаев Б.Б. Қазақ хандығының Сыр өңірі үшін күресі тарихынан.// Қаз МҰУ хабаршысы. - Тарих сериясы. - 1999. №1. – 73-80 бб.
- Жаппасов Ж.Е. XVI-XVIII ғғ. қазақ-орыс қарым-қатынастары тарихының тарихнамасы. - Алматы: Қазақ университеті баспасы, 2014. - 200 б.

## МАЗМҰНЫ

<b>Абдукадыров Н.М., Нұсқабай П.П., Сабанчиева Ж.М.</b> ТАНЗИМАТ РЕФОРМАЛАРЫНА ЕУРОПАЛЫҚ ЖҮЙЕНІҢ ЫҚПАЛЫ ЖӘНЕ МҰСТАФА РЕШИД ПАША.....	5
<b>Азмуханова А., Эгамбердиев М. Шаншарбек У.</b> XIX ҒАСЫРДЫҢ АЯҒЫ - XX ҒАСЫРДЫҢ БАСЫНДА ТҮРКІ ХАЛЫҚТАРЫНЫҢ БІРІГУІ МЕН ЫНТЫМАҚТАСТЫҒЫН ЗЕРДЕЛЕУ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	16
<b>Ақымбек Е.Ш., Шағырбаев М.С.</b> ШУ ӨңІРІНДЕГІ ОРТАҒАСЫРЛЫҚ ТӨРТКҮЛДЕРДІҢ СТРАТИГРАФИЯСЫ (X-XII ғғ.).....	25
<b>Атығаев Н.Ә.</b> ТАҒЫ ДА ҚАСЫМ ХАННЫҢ ҚайТЫС БОЛҒАН УАҚЫТЫ МЕН ЖЕРЛЕНГЕН ЖЕРІ ТУРАЛЫ.....	41
<b>Ахантаева Ә.Ж.</b> ҚАЗАҚ ХАЛҚЫНДА ЕГІНШІЛІККЕ БАЙЛАНЫСТЫ ӘДЕТ-ҒҰРЫПТАР МЕН ЖОРА-ЖОСЫНДАР, АҢЫЗ- ӘПСАНАЛАР.....	48
<b>Бахтыбаев М.М.</b> Н.Н. ПАНТУСОВТЫҢ ЖЕТІСУ ЕСКЕРТКІШТЕРІН ЗЕРТТЕУГЕ ҚОСҚАН ҮЛЕСІ.....	60
<b>Билалов С.У., Тәжекеев Ә.Ә., Дәрменов Р.Т.</b> ЕРТЕОРТАҒАСЫРЛЫҚ СОРТӨБЕ 1 ҚАЛАШЫҒЫНДА ЖҮРГІЗІЛГЕН АРХЕОЛОГИЯЛЫҚ ЖҰМЫСТАР.....	77
<b>Ғалиев А.А., Устемирова А.О., Қыдырғажы Б.М.</b> ҰЛЫ ЖІБЕК ЖОЛЫНАН «БІР БЕЛДЕУ ЖӘНЕ БІР ЖОЛҒА».....	89
<b>Джумагазиева А.Н.</b> ИРАНДАҒЫ САЯСИ ӨМІРДІҢ РЕВОЛЮЦИЯДАН КЕЙІНГІ ИСЛАМИЗАЦИЯСЫ.....	103
<b>Жылгелді Ж.С.</b> XX ҒАСЫРДЫҢ 20-30 ЖЫЛДАРЫНДАҒЫ ҰЖЫМДАСТЫРУ ТАРИХЫНЫҢ ДЕРЕКТІК НЕГІЗДЕРІ (Шығыс Қазақстан мысалында).....	115
<b>Жылқышыбаева Қ.Қ.</b> ЕУРОПАДАҒЫ ҒАЛЫМДАРДЫҢ ТАРИХИ БІЛІМГЕ ҚАТЫСТЫ КӨЗҚАРАСТАРЫ: ТАРИХИ-ФИЛОСОФИЯЛЫҚ ТАЛДАУ.....	122
<b>Ибраева А.Ғ., Садықов Т.С., Темірханова Ә.С.</b> АКАДЕМИК МАНАШ ҚОЗЫБАЕВТЫҢ ХАКІМ АБАЙ ТУРАЛЫ ЗЕРТТЕУЛЕРІ ХАҚЫНДА.....	136
<b>Ибраева А.Ғ., Темірханова Ә.С.</b> ҒАСЫРЛАРДАН СЫР ШЕРТКЕН – СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН (тарихи-салыстырмалы талдау).....	147
<b>Ильясова К.М., Байманов А.А.</b> СКРИПКАШЫ ӘЛІМ АЛМАТ (ҒАЛЫМЖАН ӘБСӘЛАМОВ) ЖӘНЕ ОНЫҢ МУЗЫКАНТ РЕТІНДЕ ҚАЛЫПТАСУЫ.....	159
<b>Ильясова К.М.</b> МИЛЛИОН ИЕРОГЛИФТАН ТҰРАТЫН МАНУСКРИПТ (проф. Т.З. Қайыркеннің «Су Бэйхай. Қазақтың жалпы тарихы» колжазбасын зерттеу жобасы негізінде).....	174
<b>Иманалиева Е.</b> XVI ғ. ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫНЫҢ СЫРТҚЫ САЯСИ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТАРЫНЫҢ БАҒЫТЫ МЕН ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	187
<b>Исмаилов С.С., Еришева А.А.</b> ЕМБІ МҰНАЙЛЫ АУДАНЫНЫҢ ДАМУ ТАРИХЫ ЖӘНЕ АЛҒАШҚЫ МҰНАЙ КӘСІПШІЛІКТЕРІ.....	193
<b>Исова Л., Апасатарова Г.</b> ҚАЗІРГІ ГЕОСАЯСИ ҮДЕРІСТЕР АУҚЫМЫНДАҒЫ.....	199
<b>Кәрібаев Б.Б., Нұрғазина Н.Д.</b> ӨЗ-ЖӘНІБЕК ХАННЫҢ ТАРИХИ ТҰЛҒАСЫ (шығыс нарративтері мен қазақтың шежіре аңыздары негізінде).....	211
<b>Күлдібаев Е.Қ., Саркулова С.Д.</b> XX ҒАСЫРДЫҢ 30-ЖЫЛДАРЫНДАҒЫ ӨНЕР ҚАЙРАТКЕРЛЕРІНІҢ ҚУҒЫНДАЛУЫ.....	232
<b>Қайыркен Т.З., Ильясова З.С.</b> ОРТАҒАСЫРЛЫҚ ЖАЗБА ДЕРЕКТЕРДЕГІ ИСПИДЖАБ ЖӘНЕ ОНЫҢ ТӨңІРЕГІНДЕГІ ҚАЛАЛАР МЕН ЕЛДІМЕКЕНДЕР.....	242

<b>Қартабаева Е.Т.</b> РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ ЖӘНЕ ИСЛАМ ДІНІ.....	253
<b>Қойгелдиев М.Қ.</b> МАҒЖАН ЖҰМАБАЕВ: ҚАЗАН ТӨҢКЕРІСІ – БІЗ ҮШІН ЕУРОПА ТАРИХЫ ТУДЫРҒАН ЖАТ ТӨҢКЕРІС.....	265
<b>Мажибаева Ш.О.</b> 1928-1933 ЖЫЛДАРДАҒЫ ҚАЗАҚТАРДЫҢ ШЕТ ЕЛГЕ БОСУЫ.....	273
<b>Мажиқызы Н.</b> ҚЫТАЙ ҚАЗАҚТАРЫНДАҒЫ ТЕРІ ӨҢДЕУ ӨНЕРІ.....	279
<b>Макашева К.Н., Шалкеева З.</b> ИСЛАМ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ ҰЙЫМЫ ЖӘНЕ ЕУРОПАЛЫҚ ОДАҚ: ЫНТЫМАҚТАСТЫҚТЫҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ.....	286
<b>Мұхагова О.Х., Садвокасова З.Т.</b> МАҒЫСТАУДАҒЫ ҚАРУЛЫ ҚАҚТЫҒЫС.....	293
<b>Мұхитов Қ.</b> ҚАЗАҚ КҮРЕСІ: ӨТКЕНІ, БҮГІНІ ЖӘНЕ БОЛАШАҒЫ.....	307
<b>Мұхитов Қ.С.</b> МАҚАТ-ӨЗЕН ТЕМІР ЖОЛЫНЫҢ САЛЫНУЫ.....	318
<b>Надырбеков Н.К.</b> ЕЖЕЛГІ ЖӘНЕ ОРТА ҒАСЫРЛАРДАҒЫ ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАННЫҢ САКРАЛЬДЫ ТОПОГРАФИЯСЫ.....	326
<b>Оспанғалиев Қ.Ә.</b> ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН ӨҢІРІНДЕГІ БҮКЛІРЕСЕЙЛІК ҚҰРЫЛТАЙ ЖИНАЛЫСЫ САЙЛАУ ӨТКІЗУ НАУҚАНЫНЫҢ БАРЫСЫ.....	340
<b>Раздыков С.З., Зайнов А.М.</b> СОЛТҮСТІК-ШЫҒЫС КАСПИЙ МАҢЫ ЖӘНЕ ОҒАН ІРГЕЛЕС АУДАНДАРДАҒЫ САРМАТ МӘДЕНИЕТИ: ПРОБЛЕМАЛАР, ГИПОТЕЗАЛАР.....	350
<b>Рахбаев Қ.Қ.</b> ЖЕЛТАУ МЕШІТТЕРІНІҢ ТАРИХЫ (XIX Ғ. ОРТАСЫ XX Ғ. БАСЫ).....	363
<b>Садықова А.М.</b> КЕҢЕС ӨКІМЕТІНІҢ ЕКІНШІ ДҮНИЕЖҮЗІЛІК СОҒЫС ЖЫЛДАРЫНДАҒЫ ДІНГЕ ҚАТЫСТЫ САЯСАТЫ...371	371
<b>Сүгірбаева Г.Д., Исабек Б.Қ., Омарбаев Ы.К.</b> ҚАЗАҚ КСР БОЙЫНША ШЕТЕЛГЕ БАРУДЫҢ ҚҰЖАТТЫҚ ТІРКЕУ ЖҮЙЕСІНІҢ ТӘРТІПТЕРІ: ТОҚЫРАУ КЕЗЕҢІ.....	379
<b>Сыздықова А.М., Молдакимова А.С.</b> XX ҒАСЫРДЫҢ 80-ШІ ЖЫЛДАРЫНДА ЕРТІС ӨҢІРІНДЕГІ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ҚОЗҒАЛЫСТАРДЫҢ БЕЛСЕНДІЛІГІ: КЛАССИФИКАЦИЯ ЖӘНЕ ӘДІСТЕР.....	388
<b>Тайман С.Т., Сүгірбай М.</b> СӘТТІҒҰЛ ЖАНҒАБЫЛОВТЫҢ «ДОСАН БАТЫР» ДАСТАНЫНДАҒЫ ТАРИХИ ДЕРЕКТЕР.....	395
<b>Толамисов А.Ғ.</b> ҚАЗАҚ ДИАСПОРАЛАРЫНЫҢ ИНТЕГРАЦИЯСЫ ЖӘНЕ "КІШІ ҚҰРЫЛТАЙЛАРДЫҢ" РӨЛІ.....	417
<b>Төлебаев Т.Ә., Әбікенова Г.Е.</b> XIX-Ғ. ЕКІНШІ ЖАРТЫСЫ – XX-Ғ. БАСЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ОҢТҮСТІГІНДЕГІ ҚҰРЫЛЫС МАТЕРИАЛДАРЫ МЕН МИНЕРАЛДЫ ШИКІЗАТТАРДЫ ӨҢДЕУ ӨНДІРІСТЕРІ.....	425
<b>Ужженов Е.М., Шотанова Ғ.А.</b> ҚАЗАҚ ДАЛАСЫНДАҒЫ САЯСИ ДАҒДАРЫСЫНЫҢ СЫРТҚЫ ФАКТОРЛАРЫ (XVIII ғ. екінші жартысы - XIX ғ. басы).....	437
<b>Хабижанова Г.Б., Алмагамбетова А.М.</b> ҚАРАХАН МЕМЛЕКЕТІНІҢ ТАЙПАЛАРЫ МЕН ОҒЫЗДАР АРАСЫНДАҒЫ ҚАТЫНАСТАРДЫҢ КЕЙБІР АСПЕКТІЛЕРІ.....	452
<b>Шашаев Ә.Қ., Смағұлов Б.Қ., Тылахметова А.С.</b> ҚАЗАҚСТАН ҚАЗАҚТАРЫ ГЕНЕАЛОГИЯЛЫҚ ТОПТАРЫНЫҢ ҚАБІР ҮСТІНДЕГІ ҚҰРЫЛЫСТАРЫ.....	460
<b>Шілдебай С.Қ.</b> СЕЙІТҚАЛИ МЕНДЕШЕВТИҢ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ЖӘНЕ МЕМЛЕКЕТ.....	472



## СОДЕРЖАНИЕ

<b>Абдукадыров Н.М., Нұсқабай П.П., Сабанчиева Ж.М.</b> ВЛИЯНИЕ ЕВРОПЕЙСКОЙ СИСТЕМЫ НА РЕФОРМУ ТАНЗИМАТА И МУСТАФА РЕШИД ПАША.....	5
<b>Азмуханова А., Эгамбердиев М., Шаншарбек У.</b> ПРОБЛЕМЫ ИССЛЕДОВАНИЯ КОНСОЛИДАЦИИ И СОТРУДНИЧЕСТВА ТЮРКСКИХ НАРОДОВ В КОНЦЕ XIX – НАЧАЛЕ XX ВЕКОВ.....	16
<b>Акымбек Е.Ш., Шагирбаев М.С.</b> СТРАТИГРАФИЯ СРЕДНЕВЕКОВЫХ ТОРТКУЛИ В ШУЙСКОМ ДОЛИНЕ (X-XII вв.).....	25
<b>Атыгаев Н.А.</b> ЕЩЕ РАЗ О ВРЕМЕНИ СМЕРТИ И МЕСТЕ ЗАХОРОНЕНИЯ КАСЫМ-ХАНА.....	41
<b>Ахантаева А.Ж.</b> ОБЫЧАИ, ПРИМЕТЫ И ЛЕГЕНДЫ КАЗАХСКОГО НАРОДА, СВЯЗАННЫЕ С ЗЕМЛЕДЕЛИЕМ.....	48
<b>Бахтыбаев М.М.</b> ВКЛАД Н.Н. ПАНТУСОВА В ИЗУЧЕНИЕ ПАМЯТНИКОВ СЕМИРЕЧЬЯ.....	60
<b>Билалов С.У., Тажекеев А.А., Дарменов Р.Т.</b> АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ РАБОТЫ НА РАННЕСРЕДНЕВЕКОВОМ ГОРОДИЩЕ СОРТОБЕ I.....	77
<b>Галиев А.А., Устемирова А.О., Қыдырғажы Б.М.</b> ОТ ВЕЛИКОГО ШЕЛКОВОГО ПУТИ К «ПОЯСУ И ПУТИ».....	89
<b>Джумагазиева А.Н.</b> ПОСТРЕВОЛЮЦИОННАЯ ИСЛАМИЗАЦИЯ ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЖИЗНИ В ИРАНЕ.....	103
<b>Жылгелді Ж.С.</b> ИСТОЧНИКИ ИСТОРИИ КОЛЛЕКТИВИЗАЦИИ В 20-30 ЛЕТ XX ВЕКА.....	115
<b>Жылкышыбаева К.К.</b> ВЗГЛЯДЫ НА ИСТОРИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ УЧЕНЫХ В ЕВРОПЕ: ИСТОРИКО-ФИЛОСОФСКИЙ АНАЛИЗ.....	122
<b>Ибраева А.Г., Садыков Т.С., Темирханова А.С.</b> ИССЛЕДОВАНИЯ О ХАКИМ АБАЕ В ТРУДАХ АКАДЕМИКА МАНАШ КОЗЫБАЕВА.....	136
<b>Ибраева А.Г., Темирханова А.С.</b> СЕВЕРНЫЙ КАЗАХСТАН СКВОЗЬ ВЕКОВ (историко-сравнительный анализ).....	147
<b>Ильясова К.М., Байманов А.А.</b> СКРИПАЧ АЛИМ АЛМАТ (ГАЛИМЖАН АБСАЛЯМОВ) И ЕГО СТАНОВЛЕНИЕ КАК МУЗЫКАНТА.....	159
<b>Ильясова К.М.</b> МАНУСКРИПТ СОСТОЯЩИЙ ИЗ МИЛЛИОНА ИЕРОГЛИФОВ (по проектам исследования рукописей «Су Бэйхай. Общая история казахов» проведенных проф. Турсунханом Закенулы Кайыркеном).....	174
<b>Иманалиева Е.</b> ОСОБЕННОСТИ ВНЕШНЕПОЛИТИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ КАЗАХСКОГО ХАНСТВА В XVI ВЕКЕ.....	187
<b>Исмаилов С.С., Еришева А.А.</b> ИСТОРИЯ РАЗВИТИЯ УРАЛО-ЭМБИНСКОГО НЕФТЯНОГО РАЙОНА И ПЕРВЫЕ НЕФТЕПРОМЫСЛЫ....	193
<b>Исова Л., Апсаттарова Г.</b> ОТНОШЕНИЯ КАЗАХСТАНА И ИРАНА В РАМКАХ СОВРЕМЕННЫХ ГЕОПОЛИТИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ.....	199
<b>Карибаев Б.Б., Нуртазина Н.Д.</b> ИСТОРИЧЕСКАЯ ФИГУРА КАЗАХСКОГО ХАНА АЗ-ДЖАНИБЕКА(на основе восточных нарративов и генеалогических мифов казахов).....	211
<b>Кулдибаев Е.К., Саркулова С.Д.</b> ГОНЕНИЯ НА ДЕЯТЕЛЕЙ ИСКУССТВА В 30-Х ГОДАХ XX ВЕКА.....	232
<b>Қайыркен Т.З., Ильясова З.С.</b> ИСПИДЖАБ И БЛИЗЛЕЖАЩИЕ К НЕМУ ГОРОДА И НАСЕЛЕННЫЕ ПУНКТЫ В СРЕДНЕВЕКОВЫХ ПИСЬМЕННЫХ ИСТОЧНИКАХ.....	242
<b>Картабаева Е.Т.</b> ДУХОВНАЯ МОДЕРНИЗАЦИЯ И ИСЛАМ.....	253
<b>Койгелдиев М.К.</b> МАГЖАН ЖУМАБАЕВ: ИДЕЯ ОКТЯБРЬСКОЙ РЕВОЛЮЦИИ ДЛЯ НАС БЫЛА ЧУЖАЯ.....	265
<b>Мажобаева Ш.О.</b> МАССОВОЕ ПЕРЕСЕЛЕНИЕ КАЗАХОВ ЗА РУБЕЖ В 1928-1933 ГОДЫ.....	273

<b>Мажикзы Н.</b> ИСКУССТВО ОБРАБОТКИ КОЖИ У КАЗАХОВ КИТАЯ.....	279
<b>Макашева К.Н., Шалкеева З.</b> ОРГАНИЗАЦИЯ ИСЛАМСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ЕВРОПЕЙСКИЙ СОЮЗ: ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА.....	286
<b>Мухатова О.Х., Садвокасова З.Т.</b> ВООРУЖЕННОЕ СОПРОТИВЛЕНИЕ В МАНГИСТАУ.....	293
<b>Мухитов К.</b> КАЗАХСКАЯ БОРЬБА: ПРОШЛОЕ, СЕГОДНЯ И БУДУЩЕЕ.....	307
<b>Мухитов К.</b> СТРОИТЕЛЬСТВО ЖЕЛЕЗНОЙ ДОРОГИ МАКАТ-УЗЕНЬ.....	318
<b>Надырбеков Н.К.</b> САКРАЛЬНАЯ ТОПОГРАФИЯ ДРЕВНЕГО И СРЕДНЕВЕКОВОГО ВОСТОЧНОГО КАЗАХСТАНА.....	326
<b>Оспангалиев К.А.</b> О ХОДЕ ПРОВЕДЕНИЯ ВЫБОРОВ ВСЕРОССИЙСКОГО УЧРЕДИТЕЛЬНОГО СОБРАНИЯ ВОСТОЧНО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ.....	340
<b>Раздыков С.З., Зайнов А.М.</b> САРМАТСКАЯ КУЛЬТУРА НА СЕВЕРО-ВОСТОЧНОМ ПРИКАСПИИ В ПРИЛЕГАЮЩИХ К НЕМУ РАЙОНАХ: ПРОБЛЕМЫ, ГИПОТЕЗЫ.....	350
<b>Рахбаев К.К.</b> ИСТОРИЯ ЖЕЛТАУСКИХ МЕЧЕТЕЙ (СЕРЕДИНА XIX – НАЧАЛО XX ВЕКОВ).....	363
<b>Садыкова А.М.</b> ПОЛИТИКА СОВЕТСКОЙ ВЛАСТИ В ОТНОШЕНИИ РЕЛИГИИ В ПЕРИОД ВТОРОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ.....	371
<b>Сугирбаева Г.Д., Исабек Б.К., Омарбаев Ы.К.</b> ПОРЯДОК РЕГИСТРАЦИОННОЙ СИСТЕМЫ ДОКУМЕНТИРОВАНИЯ ВЫЕЗДА ЗА ГРАНИЦУ В КАЗАХСКОЙ ССР: ПЕРИОД ЗАСТОЯ.....	379
<b>Сыздыкова А.М., Молдакимова А.С.</b> АКТИВНОСТЬ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ДВИЖЕНИЙ ПРИИРТЫШЬЯ 80-Е ГОДЫ XX ВЕКА: КЛАССИФИКАЦИЯ И МЕТОДЫ.....	388
<b>Тайман С.Т., Сүгірбай М.</b> ИСТОРИЧЕСКИЕ СВЕДЕНИЯ В ДАСТАНЕ С.ЖАНГАБЫЛОВА «ДОСАН БАТЫР».....	395
<b>Толамисов А.Г.</b> ИНТЕГРАЦИЯ КАЗАХСКИХ ДИАСПОР И РОЛЬ «МАЛЫХ КУРУЛТАЕВ».....	417
<b>Тулбаев Т.А., Абикинова Г.Е.</b> ПРОИЗВОДСТВО СТРОИТЕЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ И ОБРАБОТКА МИНЕРАЛЬНОГО СЫРЬЯ НА ЮГЕ КАЗАХСТАНА ВО ВТОРОЙ ПОЛОВИНЕ XIX – НАЧАЛЕ XX.....	425
<b>Ужкенов Е.М., Шотанова Г.А.</b> ВНЕШНИЕ ФАКТОРЫ ПОЛИТИЧЕСКОГО КРИЗИСА В КАЗАХСКИХ СТЕПЯХ (вторая половина XVIII - начало XIX вв.).....	437
<b>Хабижанова Г.Б., Алмагамбетова А.М.</b> НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ ПЛЕМЕНАМИ КАРАХАНИДСКОГО ГОСУДАРСТВА И ОГУЗАМИ.....	452
<b>Шашаев А. К., Смагулов Б. К., Тылахметова А.С.</b> НАМОГИЛЬНЫЕ СООРУЖЕНИЯ ГЕНЕАЛОГИЧЕСКИХ ГРУПП КАЗАХОВ КАЗАХСТАНА И РОССИИ.....	460
<b>Шилдебай С.К.</b> ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ И ГОСУДАРСТВЕННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ СЕЙТКАЛИ МЕНДЕШЕВА.....	472

## CONTENTS

<b>Abdukadyrov N.M., Nuskabay P.P., Sabanchieva Zh.M.</b> INFLUENCE OF THE EUROPEAN SYSTEM ON TANZIMATS REFORM AND MUSTAFA RESHID PASHA.....	5
<b>Azmukhanova A., Egamberdiyev M., Shansharbek U.</b> PROBLEMS OF STUDYING CONSOLIDATION AND COOPERATION OF TURKIC PEOPLES OF THE LATE XIX - EARLY XX CENTURIES.....	16
<b>Akymbek E.Sh., Shagirbaev M.S.</b> THE STRATIGRAPHY OF MEDIEVAL TORTKULS IN SHU VALLEY (X-XII cc.).....	25
<b>Atygayev N.A.</b> ONCE AGAIN ABOUT THE TIME OF DEATH AND THE PLACE OF BURIAL KASYM-KHAN.....	41
<b>Akhantaeva A.Zh.</b> THE KAZAKH CUSTOMS, TRADITIONS AND LEGENDS RELATED TO AGRICULTURE.....	48
<b>Bakhtybaev M.M.</b> N.N. PANTUSOV'S CONTRIBUTION IN THE STUDY OF THE MONUMENT OF THE SEMIRECHYE.....	60
<b>Bilalov S.U., Tazhekeyev A.A., Darmenov R.T.</b> ARCHAEOLOGICAL RESEARCH ON THE EARLY MEDIEVAL SETTLEMENT.....	77
<b>Galiev A.A., Ustemirova A.O., Kydyrgozhy B.M.</b> OF SORTOBE 1 FROM GREAT SILK ROAD TO "ONE BELT ONE ROAD".....	89
<b>Jumagazyeva A.N.</b> POST-REVOLUTIONARY ISLAMIZATION OF POLITICAL LIFE IN IRAN.....	103
<b>Zhylgeldi Zh.S.</b> SOURCES OF HISTORY OF COLLECTIVIZATION IN 20-30 YEARS OF THE XX CENTURY.....	115
<b>Zhylkyshybayeva K.K.</b> VIEWS ON THE HISTORICAL EDUCATION OF SCIENTISTS IN EUROPE: A HISTORICAL-PHILOSOPHICAL ANALYSIS.....	122
<b>Ibraeva A.G., Sadykov T.S., Temirkhanova A.S.</b> RESEARCH ON HAKIM ABAI IN THE WORKS OF ACADEMICIAN MANASH KOZYBAYEV.....	136
<b>Ibraeva A.G., Temirkhanova A.S.</b> NORTH KAZAKHSTAN THROUGH THE AGES (historical and comparative analysis).....	147
<b>Ilyassova K.M., Baimanov A.A.</b> VIOLINIST ALIM ALMAT (GALIMZHAN ABSALYAMOV) AND HIS PATH OF BECOMING AS A MUSICIAN.....	159
<b>Ilyassova K.M.</b> A MANUSCRIPT CONSISTING OF MILLION HIEROGLYPHICS (on manuscript research projects «Su Beihai. The general history of the Kazakhs» conducted by Prof. Tursunkhan Zakenuly Kayirken).....	174
<b>Imanalieva E.</b> GOALS AND FEATURES OF KAZAKH KHANATE'S FOREIGN POLITICAL RELATIONS IN THE XVI CENTURY.....	187
<b>Ismailov S. S., Yerisheva A.A.</b> HISTORY OF DEVELOPMENT OF THE URAL-EMBINSKY OIL REGION AND THE FIRST OIL FIELDS.....	193
<b>Isova L., Apsattarova G.</b> RELATIONSHIP BETWEEN KAZAKHSTAN AND IRAN IN THE FRAMEWORK OF MODERN GEOPOLITICAL PROCESSES.....	199
<b>Karibayev B.B., Nurtazina N.D.</b> HISTORICAL FIGURE OF KAZAKH KHAN AZ-JANIBEK (based on the eastern narratives and genealogical myths of Kazakhs).....	211
<b>Kuldybaev E., Sarkulova S.</b> THE PERSECUTION OF ARTISTS IN THE 1930S.....	232
<b>Kaiyrken T.Z., Ilyassova Z.S.</b> SISFIDJAB AND NEARBY TOWNS AND LOCALITIES IN MEDIEVAL WRITTEN SOURCES.....	242
<b>Kartabayeva E.T.</b> SPIRITUAL MODERNIZATION AND ISLAM.....	253
<b>Koigeldiyev M.</b> MAGZHAN ZHUMABAYEV: THE IDEA OF THE OCTOBER REVOLUTION WAS FOREIGN TO US.....	265

<b>Mazhibayeva Sh.O.</b>	
MASS MIGRATION OF KAZAKHS ABROAD IN 1928-1933.....	273
<b>Mazhikyzy N.</b>	
LEATHER TREATMENT ART AT THE CHINESE KAZAKHS.....	279
<b>Makasheva K.N., Shalkeyeva Z.</b>	
ORGANIZATION OF ISLAMIC COOPERATION AND THE EUROPEAN UNION: MAIN AREAS OF COOPERATION.....	286
<b>Mukhatova O., Sadvokasova Z.T.</b>	
THE ARMED RESISTANCE IN MANGISTAU.....	293
<b>Mukhitov K.</b>	
KAZAKH WRESTLING: PAST, TODAY AND FUTURE.....	307
<b>Mukhitov K.</b>	
CONSTRUCTION OF THE MAKAT-UZEN RAILWAY.....	318
<b>Nadyrbekov N.K.</b>	
SACRED TOPOGRAPHY OF ANCIENT AND MEDIEVAL KAZAKHSTAN.....	326
<b>Ospangaliev K.A.</b>	
ON THE COURSE OF THE ELECTION OF THE ALL-RUSSIAN FOUNDING MEETING OF THE EAST KAZAKHSTAN REGION.....	340
<b>Razdykov S.Z., Zainov A.M.</b>	
SARMATIAN CULTURE IN THE NORTH-EAST CASPIAN AND ADJACENT AREAS: PROBLEMS, HYPOTHESES.....	350
<b>Rakhbayev K.K.</b>	
HISTORY OF ZHELTAU MOSQUES (MID-XIX-EARLY XX CENTURIES).....	363
<b>Sadykova A.M.</b>	
POLICY OF THE SOVIET GOVERNMENT IN RELATION TO RELIGION DURING WORLD WAR II.....	371
<b>Sugirbayeva G.D., Issabek B.K., Omarbayev Y.K.</b>	
REGISTRATION SYSTEM PROCEDURE FOR DOCUMENTING TRAVEL ABROAD IN THE KAZAKH SSR: PERIOD OF STAGNATION.....	379
<b>Syzdykova A., Moldakimova A.</b>	
ACTIVITY OF ECOLOGICAL MOVEMENTS OF PRIYRTISHIYA IN THE 80s OF THE XX CENTURY: CLASSIFICATION AND METHODS.....	388
<b>Taiman S.T., Sugurbay M.</b>	
HISTORICAL SOURCES IN THE EPIC POEM OF S.ZHANGABYLOV «DOSAN BATYR».....	395
<b>Tolamissova A.G.</b>	
INTEGRATION OF THE KAZAKH DIASPORES AND THE ROLE OF «SMALL KURULTAIS».....	417
<b>Tulebaev T.A., Abikenova G.E.</b>	
PRODUCTION OF BUILDING MATERIALS AND PROCESSING OF MINERAL RAW MATERIALS IN THE SOUTH OF KAZAKHSTAN IN THE SECONDH HALF OF THE 19TH - EARLY 20TH CENTURIES.....	425
<b>Uzhkenov E.M., Shotanova G.A.</b>	
EXTERNAL FACTORS OF THE POLITICAL CRISIS IN THE KAZAKH STEPPES (second half of the 18-th - the beginning of the 19-th centuries).....	437
<b>Habizhanova G.B., Almagambetova A.M.</b>	
SOME ASPECTS OF RELATIONS BETWEEN THE TRIBES OF KARAKHANID STATE AND THE OGHUZES.....	452
<b>Shashaev A., Smagulov B., Tylakhmetova A.</b>	
GRAVE CONSTRUCTIONS OF GENEALOGICAL GROUPS OF KAZAKHS IN KAZAKHSTAN AND RUSSIA.....	460
<b>Shildebay S.</b>	
PUBLIC, POLITICAL AND STATE ACTIVITIES OF SEYTKALI MENDESHEV.....	472



## **EDU.E-HISTORY.KZ**

электрондық ғылыми журналы 2020. 1(21)

*Бас редактор:*  
Қабылдинов З.Е.

*Компьютерде беттеген:*  
Зикирбаева В.С.

Жарияланған күні: 30.03.2020.  
Пішімі 70x100/16. Баспа табағы 26,6.

*Құрылтайшысы және баспагері:*  
Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті  
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты  
ШЖҚ РМК

*Редакция мен баспаның мекен-жайы:*  
050010, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй  
ҚР ҒЖБМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты  
ШЖҚ РМКТел.: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

Е-mail: [edu.history@bk.ru](mailto:edu.history@bk.ru).  
Журнал сайты: <https://edu.e-history.kz>

Ш.Ш. Уәлиханов ат. ТжЭИ басылған:  
050010 Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй